

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบห้องสมุดมีชีวิตของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดและศึกษาปัจจัยสนับสนุนการพัฒนาห้องสมุดมีชีวิตของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด โดยใช้วิธีการวิจัยแบบกรณีศึกษา (Case study) ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหาร และผู้ใช้บริการห้องสมุดซึ่งได้แก่ นักศึกษา อาจารย์ และบุคลากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม ข้อมูลที่ได้ส่วนใหญ่เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพซึ่งผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์ ตีความ สรุปความ โดยนำเสนอในรูปแบบตารางและพรรณนาวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงปริมาณใช้วิธีการวิเคราะห์ค่าร้อยละและการจัดอันดับข้อมูล ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ในด้านอาคารสถานที่ ห้องสมุดควรตั้งอยู่บริเวณศูนย์กลางของชุมชนมหาวิทยาลัยที่มีการคมนาคมและสัญจรสะดวก อยู่ใกล้กับอาคารศูนย์คอมพิวเตอร์ อาคารเรียนหลัก ศูนย์อาหารและหอพักนักศึกษา ลักษณะอาคารควรเป็นอาคารเอกเทศภายในอาคารมีการจัดแบ่งพื้นที่ภายในอาคารเป็นสัดส่วน (Zone) ตามวัตถุประสงค์ของการใช้โดยแบ่งเป็นพื้นที่สำหรับการศึกษาค้นคว้า (Study area) พื้นที่สำหรับการศึกษาเพื่อความเพลิดเพลิน (Edutainment area) และพื้นที่เพื่อการข้อมูลข่าวสาร และรวมทั้งบริการอื่น ๆ เช่น ร้านขายหนังสือ ร้านกาแฟ เป็นต้น แลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Browsing area)

ทรัพยากรสารสนเทศ ห้องสมุดควรมีทรัพยากรสารสนเทศหลากหลายประเภททั้งอิเล็กทรอนิกส์และทรัพยากรสิ่งพิมพ์ และมีจำนวนที่เพียงพอตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้บริการ ในส่วนการบริการสารสนเทศนอกจากห้องสมุดจะมีบริการพื้นฐานแล้วควรเพิ่มบริการเชิงรุก เช่น บริการส่งสารสนเทศ (Document delivery) บริการช่วยสืบค้นสารสนเทศให้แก่อาจารย์ นักศึกษาปริญญาโท

ห้องสมุดควรมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศ เข้ามาใช้ในห้องสมุดทั้งในการจัดการสารสนเทศและการให้บริการที่เชื่อมโยงกับหน่วยงานต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยที่นักศึกษาสามารถใช้บริการได้ ทั้งในขณะที่อยู่ภายในและภายนอกห้องสมุด

ในด้านความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน ห้องสมุดควรจัดกิจกรรมหรือโครงการที่ทำให้ผู้ใช้บริการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของห้องสมุด เช่น การจัดนิทรรศการ การจัดป้ายประชาสัมพันธ์ ควรมีพื้นที่สำหรับสารสนเทศท้องถิ่น และอาจขยายสาขาหรือขยายการให้บริการในแหล่งชุมชน เช่น หอพัก โรงอาหาร อาคารเรียนหลัก และเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามาใช้ห้องสมุดได้ การที่จะพัฒนาห้องสมุดไปสู่ห้องสมุดมีชีวิตได้นั้น ปัจจัยสำคัญ คือ การสนับสนุนของมหาวิทยาลัยและผู้บริหาร มหาวิทยาลัยควรมีนโยบายในการพัฒนาห้องสมุดมีชีวิต มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและบรรยากาศทางวิชาการ เช่น การมีโรงพิมพ์สำหรับพิมพ์เอกสารประกอบการเรียนการสอนหนังสือ ตำราทางวิชาการ วารสารและมีหลักสูตรที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

This research aimed to investigate a living library model for Roi-et Rajabhat University and supporting factors for developing the model. Case study technique was employed to use in this study. Key informants included university administrators and library users (students, instructors and staff). Data collecting instruments were administrators interview schedule and questionnaires for the users. The qualitative data were analyzed, interpreted, summarized and presented in tables and narrative form, while the quantitative data were analyzed in term of percentage and ranking. Research results were shown as follows:

Library building aspect: a living library building should be located at the center of university community and close to computer center, teaching and learning main building, food complex and student dormitories because of transportation and sharing facilities. The structure of library building should be uniquely designed and managed the space into 3 zones, which are Study Area for users who need exactly study, Edutainment Area for users who needed to study and entertain themselves, and Browsing Area for users who needed to meet with friends for groups discussions.

The library should have various types of information resources such as electronic information, printed information, multimedia, etc. These type of information resources should be sufficient, meet the requirement of user needs and accordance with the needs of study programs.

Information service aspect, besides basic library services, the library had to create proactive services such as document delivery, information retrieval, special service for university researchers and graduate students. As well, other services for recreating and facilitating study such as bookstore, coffee shop should be considered to be located nearby or inside library building.

Information technology included Hi-speed internet, LAN and Wireless LAN and new multimedia technology should be used in the library both for information management and user service facilitating . Library website should be improved to be a channel to answer users' questions, get a service comments, and operate all other library function such borrow or return a book.

The relationship between library and community should create in various forms of activities to provide information to the public as well as developing local information collection in the library and allow community people using the library freely.

In order to develop university library to be the living library, the consideration key factors were: the supporting from university administrators, setting living library development policy, building academic activities and environment such as creating university press, and supporting student learning center concept in teaching and learning process of all study programs.